

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE	5
-----------------------------	---

CAPITOLUL I

INTRODUCERE ÎN STUDIUL RETORICII	7
1. Definiția retoricii.....	7
2. Obiectul retoricii	10
3. Rolul vorbirii și al tăcerii	11
4. Teorii privind începuturile retoricii	13
5. Retorica biblică.....	15
5.1. La început a fost cuvântul.....	15
5.2. Moise.....	15
5.3. Poeme de dragoste.....	17
5.4. Reprezentanți de seamă ai discursului religios (predici).....	18
6. Retorica homerică	23
7. Retorica – o creație a grecilor	25
8. O scurtă evoluție a retoricii	27

CAPITOLUL II

CONTRIBUȚII ANTICE LA APARIȚIA ȘI DEZVOLTAREA RETORICII	29
1. Contribuția lui Pitagora.....	29
1.1. Scurtă biografie.....	29
1.2. Idei din discursurile lui Pitagora	30
1.3. Legile lui Pitagora	31
2. Contribuția lui Antiphon din Ramnus	33
2.1. Antiphon – orator și profesor	33
2.2. Tetralogia a doua.....	34
3. Contribuția lui Corax și a elevului său Tisias	39
3.1. Începuturile retoricii judiciare	39
3.2. Dilema lui Corax.....	39
4. Contribuția sofștilor.....	40
4.1. Sofștii și lecțiile lor.....	40
4.2. Protagoras.....	41
4.3. Gorgias.....	42
4.4. Prodicos	43
4.5. Critica învățaturii sofștilor	44
5. Contribuția lui Platon	45
5.1. Elementele definitorii privind viața și opera lui Platon	45
5.2. Atitudinea lui Platon față de retorică.....	46
6. Contribuția lui Aristotel.....	49
6.1. Repere ale activității și operei lui Aristotel.....	49
6.2. Reabilitarea retoricii	50
7. Contribuția lui Demostene.....	52
7.1. Date biografice.....	52
7.2. Demostene – mare orator	53

7.3. Discursurile politice	54
7.4. Discursurile juridice.....	56
8. Contribuția lui Cicero.....	58
8.1. Informații biografice.....	58
8.2. Cicero avocat.....	59
8.3. Cicero – om politic	63
8.4. Cicero – despre elocvență și orator.....	69

CAPITOLUL III

APĂRAREA LUI SOCRATE SAU IGNORAREA RETORICII

(Procesul lui Socrate)	73
1. Socrate – date biografice	73
2. Acuzațiile	75
3. Tribunalul și procedura judiciară	76
4. Apărarea.....	77
5. Verdictul	81
6. Ultimul cuvânt.....	81
7. Concluzii.....	82

CAPITOLUL IV

ÎNCEPUTURILE RETORICII ÎN ROMÂNIA

1. Preliminarii.....	84
2. Învățământul retoric.....	87
3. Manualele de retorică.....	89
3.1. Ioan Molnar Piuariu: Retorica, adică învățătura și întocmirea frumoasei cuvântări	89
3.2. Simeon Marcovici: Curs de retorică.....	91
3.3. Dimitrie Gusti: Retorică pentru tinerimea studiosă	93
4. Oratori	93
4.1. Antim Ivireanu – primul orator modern	93
4.2. Oratori – pedagogi	96
4.3. Oratorii pașoptiști și ai Unirii de la 1859	98
4.4. Titu Maiorescu	100
4.5. Caracterizarea unor oratori pe care i-a avut România	104

CAPITOLUL V

MARI ORATORI ROMÂNI.....

1. O posibilă selecție	105
2. Mihail Kogălniceanu.....	106
2.1. Date biografice.....	106
2.2. Mihail Kogălniceanu – om politic	108
2.3. Mihail Kogălniceanu – avocat.....	109
2.4. Oratoria lui Mihail Kogălniceanu.....	110
2.5. Cuvânt introductiv la Cursul de istorie națională	110
2.6. Discurs la alegerea lui Alexandru Ioan Cuza ca Domn al Moldovei	114
2.7. Discurs în Comisia Centrală pentru fixarea Capitalei Principatelor Unite la București	115

2.8. Discurs cu prilejul dezbaterii proiectului de lege rurală al Comisiei Centrale	117
3. Barbu Ștefănescu Delavrancea	127
3.1. Date biografice	127
3.2. Delavrancea – scriitor	128
3.3. Delavrancea – mare orator	129
3.4. Delavrancea – om politic	130
3.5. Procesul Caragiale – Caion	131
3.5.1. I.L. Caragiale ironizează... ..	131
3.5.2. Caion acuză de plagiat	132
3.5.3. Rezumatul dramei Năpasta	132
3.5.4. Reacția lui Caragiale: se adresează justiției.....	133
3.5.5. Ecouri în presă și luări de poziții. Noi acuzații	134
3.5.6. Desfășurarea procesului	135
3.5.7. Pledoaria lui Delavrancea.....	135
3.6. Hotărârea instanței.....	139
3.7. Rejudecarea procesului	139
3.8. Restabilirea adevărului	140
3.9. Procesul arhitectului Socolescu.....	141
3.9.1. Acuzația	141
3.9.2. Instanța și apărarea	142
3.9.3. Pledoaria lui Delavrancea.....	142
3.9.4. Pledoaria lui Take Ionescu în procesul arhitectului Socolescu – în calitate de reprezentant al părții civile Societatea de asigurări Dacia-Română ...	152
4. Nicolae Titulescu.....	155
4.1. Date biografice	155
4.2. Nicolae Titulescu – eminent jurist.....	157
4.3. Nicolae Titulescu – politician și diplomat.....	159
4.4. Nicolae Titulescu – mare orator.....	161
4.5. Contribuții în soluționarea procesului optanților unguri	163
4.6. Nicolae Titulescu – Dinamica Păcii	164

CAPITOLUL VI

AVOCAȚI CELEBRII ȘI PLEDOARII DE... IERI..... 176

1. Biografiile ale unor avocați celebrii	176
1.1. Constantin Dissescu (1854-1932)	176
1.2. Take Ionescu (1858-1922).....	176
1.3. Sigmund Rosenthal (1872-1946).....	177
1.4. Istrate Micescu (1881-1951)	178
1.5. Mihail Paleologu (1886-1956).....	179
1.6. Hurmuz Aznavorian (1888-1961)	179
1.7. Vintilă Dongoroz (1893-1983).....	180
1.8. Ionel Teodoreanu (1897-1954).....	181
2. Pledoariile de... ieri.....	184
2.1. Pledoariile în procesul ing. Ion Gr. Cristescu, acuzat de infracțiunea de omor, dar neizbutită.....	184
2.1.1. Pledoaria avocatului Pompiliu Ionișescu, în apărarea acuzatului.....	184
2.1.2. Pledoaria avocatului Grigore Trancu – Iași, în apărarea acuzatului	190

2.2. Pledoariile în procesul Amira (Testament evacuat la Moscova. Reconstituirea lui)	195
2.2.1. Pledoaria avocatului S. Rosenthal (din partea recurenților, moștenitorilor de sânge, nerezervatari, ai defunctului, N. D. Amira).....	195
2.2.2. Pledoaria avocatului Constantin Gr. Dissescu, reprezentant al intimaților.....	210
2.2.3. Pledoaria avocatului Istrate N. Micescu, reprezentant al intimaților ..	213
2.3. Pledoaria avocatului Aurelian Benteoiu, pentru acuzatul Nicolae Elzer zis Petropol, în procesul cu maior Orezeanu (crimă săvârșită, dar neizbutită)	221
2.4. Pledoariile din procesul Dumitru Burileanu	228
2.4.1. Pledoaria avocatului Anibal Teodorescu, reprezentant al reclamantului Dumitru Burileanu.....	228
2.4.2. Pledoaria avocatului Mihail Paleologu, reprezentant al ministerului finanțelor	245
2.4.3. Pledoaria avocatului Romulus Georceanu, reprezentant la Băncii Naționale a României (în ședința din 18 iunie 1931).....	251
2.4.4. Pledoaria avocatului Istrate Micescu, reprezentant al reclamantului Dumitru Burileanu (în ședința din 15 iunie 1931)	256
2.4.5. Pledoaria avocatului Vasile Tomcescu, reprezentant la Președinției Consiliului de Miniștri (ședința din 25 iunie 1931)	263
2.5. Pledoaria avocatului Hurmuz Aznavorian în procesul dintre Academia Română și Academia de Științe din România.....	272

CAPITOLUL VII

STILUL ȘI FIGURILE DE STIL	279
1. Stilul și calitățile sale	279
2. Stilul judiciar	283
3. Definiția și importanța figurilor de stil	283
4. Clasificarea figurilor de stil	284
5. Figurile de cuvinte	284
6. Figurile de gândire	288
7. Figurile gramaticale.....	294

CAPITOLUL VIII

DISCURSUL	297
1. Tipuri de discurs.....	297
2. Structura discursului.....	299
3. Pregătirea discursului.....	304
4. Aspecte specifice privind pledoaria	306
5. Referiri la discursul politic și parlamentar	313
5.1. Diferențieri.....	313
5.3. Caracterizări individualizate.....	322
5.4. Versificări	333
5.5. Discursuri parlamentare.....	337

CAPITOLUL IX

ORATORUL	342
-----------------------	-----

1. Preliminarii.....	342
2. Oratorul de succes.....	342
2.1. Condiții	342
2.2. Îmbunătățirea memoriei	343
2.3. Prezentarea discursului	344
3. Fizicul oratorului.....	347
4. Vocea oratorului	348
5. Gestica	350
6. Tracul	351
7. Relația orator – auditor.....	352
8. Avocatul, rolul și calitățile sale	354
9. Corectitudinea avocatului.....	355
10. Formarea continuă a avocatului	357
11. Pregătirea procesului.....	358
12. Susținerea pledoariei	359
12.1. Diversitatea regulilor	359
12.2. Recomandări și exemple	360
12.3. Despre răs.....	363

CAPITOLUL X

PLEDOARII DE AZI... ȘI ALTE DISCURSURI	372
1. Considerații preliminare	372
2. Pledoaria „Un proces cu două victime și nici un vinovat!”	373
3. Pledoaria rostită într-un proces având ca obiect prescripția dreptului în executarea unui antecontract de vânzare cumpărare	380
4. Pledoaria rostită într-un dosar penal, în fața Înaltei Curți de Casație și Justiție – secția penală, având ca obiect infracțiunea de tentativă de omor	383
5. Pledoarie în Cauza C – 50/08, Comisia Europeană în contradictoriu cu Franța rostită de agentul României în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene	389
6. Discurs în Parlamentul European referitor la accidentul de la Baia Mare – o lecție învățată de România. Implicații la nivel comunitar și la nivel național	398
7. Discurs la absolvirea facultății de drept	413
8. Discurs la Festivitatea de acordare a titlului de DOCTOR HONORIS CAUSA prof. univ. dr. Ion Suceavă	419

CAPITOLUL XI

PROCESUL DINTRE ROMÂNIA ȘI UCRAINA PENTRU DELIMITAREA SPAȚIILOR MARITIME – INSULA ȘERPILOR (2004-2009)	421
1. Considerații introductive.....	421
2. Insula Șerpilor	421
2.1. Prezentare generală	421
2.2. Istoric și apartenență.....	422
2.3. Interese și dispute.....	423
3. Obiectul procesului.....	423
4. Instanța competentă.....	424
5. Echipa României în procesul cu Ucraina.....	425

6. Discursul introductiv al Agentului României	428
7. Rezumatul pledoariilor - Runda a II-a – 15 septembrie 2008.....	438
7.1. Pledoaria I - Discurs introductiv al agentului României.....	438
7.2. Pledoaria II - Critica liniei de delimitare propusă de Ucraina	441
7.3. Pledoaria III - Irelevanța „actelor statale” în zona supusă delimitării	442
7.4. Pledoaria IV - Frontiera delimitată în jurul Insulei Șerpilor.....	443
7.5. Pledoaria V - Frontiera maritimă din jurul Insulei Șerpilor.....	446
7.6. Pledoaria VI - Digul Sulina.....	447
8. Procesul la final: concluziile susținute de reprezentanții României	448
8.1. Observații generale.....	448
8.2. Concluziile pe tema „Construcția pe tema liniei de echidistanță” (sinteză)	448
8.3. Concluziile pe tema „A doua fază a delimitării” (sinteză)	449
8.4. Concluziile pe tema „verificarea echității” (sinteză)	450
8.5. Concluziile și Linia de delimitare, prezentate de Agentul României	451
9. Replici amuzante din timpul dezbaterilor	454
10. Verdictul	455